

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Hirdetéseket felvesz helyben a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz.-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Postai közlekedésünk.

Nagyméltóságú Baross Gábor közlekedésügyi minister igazságérző figyelmébe!

— Két cikk. —

I.

(i.) Mióta az anyagi és szellemi élet előmozdítására oly nagy fontosságu posta forgalomba a Réz, Meszes és Bükk hegyek által övezett Szilágyság is bevonatott, a Szilágyság Erdélylyel Bánffy-Hunyad-Kolozsvár felől, — az anyaországgal pedig a Királyhágón át Csucsá, csizér-krasznai vonalon nyerte összeköttetéseit. Ez összeköttetési vonal fontossága elismerve lett már 1867-ben, a midőn az addig taliga összeköttetés, kocsi-összeköttetéssé lett elváltoztatva és a vasutnak N.-Várad-Kolozsvár közti megnyitása után Csucsá, Varsola, Sz.-Somlyó és Varsola-Zilah között személyszállító postaösszeköttetés is létesítettett. A személyszállítási összeköttetés a n.-károly-zilah-somlyói helyi érdekű vasut megnyitásával megszűnt ugyan, de a kocsi összeköttetés Csucsá-Csizér és Sz.-Somlyó között érintetlenül hagyatott. Ezen összeköttetés teljesen kielégítette és kielégíthette mind a megye székhelyét, mind Sz.-Somlyót, mind pedig a megyének Kraszná-Berettyó mentét.

Mióta Szilágy vármegye megszületett és az országgyűlés többségének bölcsesége Zilah városát tette a megye székhelyévé, a központból kiindulólág egy új közlekedési vonal létesítése kezdetett meg, a mely — míg csak az a célja volt, hogy a Kolozs- és Szolnok-Dobokából Szilágy vármegye kiegészítése végett az új megyéhez csatolt, néhány Meszesen túli község közelebb hozassék a vármegye testéhez, — a megye consolidatioját óhajtó őszinte ember tetszésével találkozott. Az ut meglévén, az össze-

kötő szálak elseje volt a dolog természete szerint a postai összeköttetés, — majd Vármezőn állami iskola létesítettett, — az Emke felismerte ezen talajt, mely az ő működésének áldásos tért nyit és Ördögkúton rendezte be az Ormos-óvodát s végre a szilágy-szolnoki egyházmegye — s különösen annak eszperese közbejöttével az erdélyi ev. ref. egyházkerület Ámeszen túlról csatolt részekbe szervezte az ördögkúti körlelkésziséget. És ez eddig mind igen jól és igen szükségesen volt. Ámde egy pár ember érdeke és különösen a megyének Biharból származott volt főispánjának ezen részek lakossága iránti előszeretete. — és Sz.-Somlyóval soha le nem küzdhetett ellenszenve ez összeköttetést tovább erősökoltta, a míg csakugyan létrejött a csucsá-zilah megyei utvonala, a mely legnagyobb részint már úgy a hogy elkészült, és a forgalomnak átadható lett. És ebben sincsen semmi baj, mert annál előhaladottabb valamely vidék, minél több jó ut által van a világgal összekötve. De már az nagy baj, hogy a megye közigazgatási bizottsága beállott egy-két ember önérdekeinek szolgálatába és az oly sok évtized óta fennállott csucsá-csizéri összeköttetést eltörölve, a postai járatokat megszakítva, — e járatokat az alig kész, nagyon kevés biztonságot nyújtó, néptelen, vad csucsá-vármező-zilah utra terelte át.

Nézzünk ez intézkedés szemébe!

A csucsá-csizér-varsola-zilah ut hossza 58 km., melyből 39 km. a néhai áldott emlékü br. Kemény Gábor közlekedésügyi minister által államivá tett csucsá-n.-károlyi utvonala esik,*) 19 km. pedig a még a Bach-korszakban kiépített s mind e mai napig jó karban tartott me-

*) Ezen utvonala az állam befektetett mintegy 150,000 frtot és fenntartására évenként 25-30 ezer frtot fordít. Cui bono? Szerk.

gyei utra. Az új csucsá-vármező-zilah megyei vonal 56.8 km., tehát 1.2 km.-rel rövidebb, mint a régi összekötő vonal. A régi összeköttetésen három fontos állomás esett Csucsá és Zilah közé, — míg az új vonalon az összekötő vonal két kis jelentőségű állomással bir, melyeknek forgalma ingyen sem éri el világ végezetéig azt a magasságot, a mit a csucsá-varsolai vonal évtizedek óta felmutat. Ha a megváltoztatott összeköttetés a megye székhelyének kizárólagos érdekében állana, egy szót se szólnánk ellene. Ámde e tekintetben is a megye székhelye egy cseppel sincs előbb az új postajárlattal a régi postajárlat felett és úgy tudjuk, hogy a kihordás — ámbár a személyzet egy harmadik kihordóval szaporítottatott, — ma is 9-10 órakor történik délelőtt, miként a régi járlat alkalmával. Igaz ugyan, hogy az órábecsítés szerint Vármező felé hamarabb beérkezik a posta Zilahra, miként a régi járlat alkalmával, de azért egy cseppel sincs előbb az ügykezelés a réginél, mert — tudomásunk szerint — a postaszemélyzet most is — a mikor 4 órakor érkezik be a posta — épen úgy csak 8 órakor megy be a hivatalba, miként ment a régi járlat idejében, a mikor a posta 7 órakor érkezett be. Sőt a régi járlat szerinti 7 órai beérkezés is gyorsítható lenne, ha a postának a varsola-zilah 18 km. megfutására négy óra helyett hármat adnának, hisz akkor is egy km. befutása 10 perc jutna, a mennyit a vak koldus lova is megfuthat minden veszedelem nélkül. És ha a személyzet a szolgálatból ambiciót csinálna, azon két óra alatt feldolgozhatná még a legnagyobb postát is s a kihordók már 1/28-kor megkezdhetnék pályafutásukat.

A biztonság szempontjából is sok kívánnivalót hagy fenn az új kocsijárlat a régi felett. Ugyanis a Csucsá-Vármező felé vezető közleke-

TÁRCZA.

A neve bolondja.

— Elbeszélés. —

Irtá: *Bihari Kálmán.*

A „kádárlaki egyesült iparos ifjuság“ bálja volt.

A nagy vendéglő díszterme (így hívták minden dísztelensége mellett is) zsufolásig megtelt közönséggel. Szébbnél-szebb polgárleányok, a kiknek arcáról nem törölte le az üde pirosságot a korai erőltetett fűzés, a zongora, himzöráma mellett görbedés, vidám kedvvel, őszinte örömmel lejtették a deli magyar táncokat. Az iparos bálók a legnépszerűbbek voltak Kádárlakon; e népszerűség főoka a hamisítatlan kedélyesség, továbbá az volt, hogy a rendező ifjuság a vendégeket étellel és itallal is elszokta látni. Különösen az utóbbi tette e bálókát a tanuló ifjuság előtt a legkedvesebbé.

Magam is mint fiatal diák voltam jelen e bálon. Pajtásaimmal óvatos előrelátással foglaltunk helyet a terített asztal mellett, hogy valamiképen ki ne maradjunk. Csakhamar jó kedvű fiatal társaság verődött össze, megeredt a barátkozás, adomázás, a dal. A vig társaság mindig többet vonzott magához, lassanként az iparos ifjak, a bálrendezők egy része is oda gyülekezett. Többnyire csinos fiatal emberek voltak, a kik ez ünnepélyes alkalomra magyar ruhába öltöztek; olyan jól állott rajtuk a kurta dolmány, feszes nadrág, sarkantyus csizma.

Csakhamar egy ifju telepedett közénk, a ki általános feltűnést keltett azzal, hogy ámbár a ren-

dezői jelvényt viselte, öltözte, modora egészen elütött társaitól. Klakk, lakk és frakk pompázott rajta, csak úgy áradt róla a parfüm-illat. Szőke hajfürtjein remekelt a sütvás, néhány szál bajusza elegánsul kunkorodott fölfelé. Elég csinos arcának előkelő, szenvedő kifejezést igyekezett adni. Legalább is valami számfeletti díjtalan segédfogalmazó nézett ki belőle.

A mint hozzánk jött, egy táncmesternek is becsületére való meghajlással mutatta be magát.

— Nevem Cubák Olivér —

— Suszterlegény, — tévé hozzá egy másik fiatal, eltiukolhatatlan gunnyal.

Olivér barátunk mélyen elpirult, a mint mesterségét említeni hallotta. Leülvén mellém, mély sohajtással mondotta:

— Igen uram, suszterlegény vagyok. Az ádáz sors erre kényszerített. De lelkem tulemelkedik a sámfá és dikics határain, magasabbra tör és eget kér.

A furcsa ember igen érdekelt s csakhamar élénk beszélgetésbe elegyedtünk. Látszott, hogy Olivér nem szeret kollegáival barátkozni, a kik csak közönséges Jancsik és Miskák voltak. Egy olyan emberhez, a kit a sors „Olivér“ névvel tüntetett ki, ő szerinte nem illett ez a társaság. Minden mozdulata, hanglejtése, kifejezése azt mutatták, hogy minden áron előkelőnek akar mutatkozni.

— Oh uram, — mondá egyre bizalmasabbá válva, — nem ilyen sorsra születtem én. Bennem költői tűz lobog. Ha lesz olyan szíves, majd átadom önnek műveimet. Irtam egy drámát tizenöt felvonásban. Címe a „Cigány király.“ Hiszen ismeri ön a hasonló című jeles, nagyszerű regényt, azt dolgoztam át. Hanem a dráma sokkal érdekesebb, mint a regény. Át is adtam Kortyondy szinigazgatónak,

a ki tavaly nálunk játszott. És képzelje szerencsétlenségemet, a mint magamat bemutattam s nevemet meghallotta, a legnagyobb szíveséggel fogadott. Mikor pedig megtudta, hogy a suszterség átka nyög felettem, drámámmal együtt kilökött. Oh, ez a nyomor mesterség az a forrás, melyből a haragos vilámok cikáznak felettem, hogy elhervaszszák reményeim napsugarát.

Elbámultam e metaforán; ilyet én akkor sem tudtam volna kívánni, mikor a stilsztikával kintotak bennünket.

— Ön valóban költői lelkű férfiú, — mondám egész komolyan.

— Igen, én verseket is írok. Hozzá, uram, ő hozzá! És ő gyönyörködik bennök, könnyek hullanak szép szeméből, mikor elszavalom neki. Majd meglátja őt, ha a francia négyes következik. Vele fogok táncolni. Én vagyok a rendező. Hiszen ezek a Miskák — folytatá végtelen gunnyal; — a fráciát sem tudnának táncolni, ha én, — Olivér nem volna közöttük.

Felhajtott egy nagy pohár bort s melázva mondá:

— Ha már az ipar ingoványába kerültem, csak legalább fodrász lettem volna.

Nemsokára négyesre „harangoztak.“ Olivér barátunk spanyol grandí magatartásával foglalta el rendezői helyét, karján szíve királynőjével. Látásból ismertem a hölgyet: Ágassy Eszmeralda kisasszony volt, a kinek a városka közvéleménye szerint multja ismeretlen, jelene kétes, hanem a jövője gyanítható vala. Egyébiránt elég csinos asszonyi állatnak lehetett mondani, sokan szépnek is tartották karcsu, magas termetével, dus fekete fürtjeivel, csak ne festette volna magát olyan nagyon. Pár év előtt költözött Kádárlakra, valami nagynénének

dési vonal egyáltalában nem felel meg a postaközlekedés kívánalmainak, mert a régi és az új járlat választó vonalától, vagyis az úgynevezett Puturunka völgyvilástól Kásapatakig, mintegy 15 km-re minden emberi laktól távol lakatlan vad erdőségen keresztül visz az út, és így a csucsa-járáshoz hozzá nem szokott és a műveltségnek kellő fokán nem álló, szétszórtan lakó nép részéről könnyen lehet támadásnak kitéve. Ezenfelül maga az út bizonytalan talajfekvése is könnyen veszélyezteti a postaközlekedést, a mennyiben a Puturunka-Kásapatak között levő útvonal rész a Meszes hegység északos oldalán vezetve el, esős őszi és tavaszi időkben a csuszamlós hegyoldal, — egy kissé nagyobb téli időben pedig a hófúvások gyakran meg fogják akasztani s csaknem lehetetleníteni a csucsa-vármező-zilah-i kocsiposta járlatot.

Am legyünk rossz proféták s tegyük fel, — ha meg nem engedjük is, — hogy sem a személybiztonság, sem a természeti fekvés gátló akadályai nem következnek be s a közlekedés lesz olyan biztos, mint a Csucsa-Csizér-Varsolci vonalon: mivel indokolhatja a n. váradí postafelügyelőség azt a 3000 frt költségdöbbletet, a melynél egy km-rel nem sokkal rövidebb új járlata kerül a régi járlatnál, holott a régi járlat teljesen kielégítette Krasznát, Sz.-Somlyót és az egész régi Krasznavármegyét is! És mivel igazolja a n. váradí postafelügyelőség azon eljárást, hogy Vármező, — vagy mondjuk Zilah — érdekében, de a mely a fennebbiek szerint csak látszólagos — Sz.-Somlyó városának s környékének, ugyancsak az egész Berettyó mentének érdekeit merőben figyelmen kívül hagyta, sőt az új járlatot a megye közigazgatási bizottságának egyoldalú információja alapján, a nélkül rendezte be, hogy Sz.-Somlyó és vidékének, ugyancsak Krasznának és vidékének, valamint a Berettyó mentének postaszemélyzetét, közigazgatási, igazságszolgáltatási s egyéb egyházi és polgári tisztviselőit meghallgatta volna és oly módon vélt megtakarítást eszközölni, hogy a sz.-somlyó-kraszná-csucsai postavonalat egyszerűen megszüntette és ezen kérelmes s minden igényeknek megfelelő összeköttetés helyett Sz.-Somlyónak és Krasznának s ezek által az összes volt Krasznai vármegyének a Pest és Kolozsvárról jövő — Csucsán összetalálkozó postáját (hírlapjait, leveleit, stb.) Zilahról hordja egy taliga. Ennek igen természetes következménye az, hogy Sz.-Somlyó, mely eddig leveleit, budapesti és kolozsvári lapjait a feladás napja utáni reggel 7-8 óra közt megkapta, most már csak délfelé kaphatja meg. Ennél még rosszabb helyzetben vannak a kraszná-berettyó-menti postás helyek, mert arra felé a posta már elindítatik, mielőtt a zilah-varsolci posta beérkezne Sz.-Somlyóra, és így ők a Pesten, avagy Kolozsvárt ma feléti lapot avagy levelet csak holnapután kaphatják meg. — Az összeköttetés célszerűtlenségére szóljon gazolással még a következő 1-2 példa Az új menetrend szerint a sz.-somlyó-varsolci-zilah-i taliga délután 4 órakor indítatik és így a kinek hivatalos ideje nem engedi meg az 5 órakor záródó hivatalos óra előtt irni, vagy a

déli 12 órakor érkezett, de csak 2 és 4 között kézhez vehető levelére nem felülhetett s így azt 4 után teszi postára: feladott levelét Krasznán úgy, mint Kolozsvárról és Budapesten csak harmadnap reggel veheti kézhez az illető. Az új menetrend szerint Csizér-Sz.-Somlyóra nem rovatol, és így ha Csizérről és környékéről valakinek sürgős közlendője van Sz.-Somlyóra, a postamester a sürgős levelet hideg vérrel becsomagolja Zilahra, Zilahra megérkezik este, — a zilah-i postás másnap reggel kényelmesen becsomagolja Sz.-Somlyóra, feladja vasútra és az ügyvéd ur az okmányt vagy információt megkapja másnap d. u. 4 vagy 5 órakor, a mikor már a szegény kliensre délelőtt 10 órakor ki lett mondva az elmarasztaló ítélet. Az eddigi járlatok szerint a Pesten avagy Kolozsvárt feladott lapjainkat, másnap a reggeli kávénál kényelmesen átböngészhetjük s ha délután 6 óra előtt adtuk postára leveleinket, másnap reggel 8 órakor olvashattuk rokonaink, ismerőseink, üzletársaink, szóval mindazok, kikkel való gyors összeköttetésre szükségünk volt: Krasznán, Zilahon, Kolozsvárt és Pesten egyaránt. És ilyen volt levélközlekedésünk megfordítva is.

Hogy milyen felfordult világ — s mondhatnók anomália ez: nem kell magyarázni annak, a ki megszokta a világ folyását hirdető lapoknak lehető rövid időközökben olvasását, — a ki fogalommal bír a kereskedelem és ipar szempontjából a lehető legközvetlenebb postai összeköttetés fontosságáról — a ki tudja, hogy bizonyos levélnek egy 24 órai késése néha létkérdés. És nem kicsinyelheti ezen felfordult helyzetet Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága, mert neki tudnia kell, mily nagy fontosságú kereskedelmi központ Szilágy vármegyében Sz.-Somlyó és neki kell vala sikra szállania — kivált a legközelebbi események behatása alatt — bármely idegen hatósággal szemben, midőn azon merényletet elkövetni akarta volna, hogy 24 órával vettessék hátra a világ géppontjaitól Sz.-Somlyónak szellemi és kereskedelmi összekötő fonala. Mert tudja meg Szilágy vármegyei közigazgatási bizottsága, — és ezt legközvetlenebb forrásból megtudhatja a nagyváradi postafelügyelőség, a mely ezen tarthatlan új postarendezést eszközölte, — hogy a minden hatóságtól megfosztott Sz.-Somlyó városának évi postaforgalma aránylag véghetetlen sokkal nagyobb, mint a minden háóssággal felruházott s még többel felruházandó Zilah megyei központ. Ugyanis a sz.-somlyói postának 1888. évi bruttó forgalma 9500 frton felül volt, a melyből netto 5000 frt folyt be az államkincstárba; míg ellenkezőleg a zilah-i posta forgalma alig emelkedett felül a 10,500 frton, de a netto jövedelem sokkal alább maradt az 5000 frtnál. Ebből ráadásul világos még az is, hogy városunk és vidékén nemcsak a kereskedelem, ipar és szellemi gyors összeköttetés iránt vágyó értelmiség szenved az új összeköttetés által, hanem a somlyói posta forgalmának mesterséges átmetszése által maga az államkincstár is rövidséget fog szenvedni, a melyet kétségkívül nem fog kipótolni a mesterségesen Vármező felé terelt összeköttetés.

Ez így nem maradhat s nem is hisszük, hogy az illetékes tényezők beismerve a helyzet tarthatatlanságát, annak hosszabb ideig leendő fenntartását erőszakolnák. Sőt többet mondunk. Józan közlekedési és kereskedelmi szempontból a csucsa-csizér-sz.-somlyói postajárlatnak még akkor is fenn kell állania, a midőn a deés-zsibó-zilah-i vasúti összeköttetés életbe lép és csekély belátásunk szerint mindaddig fenn kell állani, míg Csucsa és Sz.-Somlyó vasúttal lesz összekötve, hogyha a folyton haladó időben az valaha létesülend.

Arra kérjük tehát megyénk közigazgatási bizottságát: szívelje meg ezen — az ő kezdeményezése folytán keletkezett visszás helyzetet és annak gyors orvoslása iránt — a baj beismerésével — maga tegye meg a kezdeményező lépést.

Arra kérjük továbbá a nagyváradi postafelügyelőséget, a mely a krasznai, somlyói, nagyfalusi, csizéri stb. első sorban illetékes postakezelők, szállítók, főnökök kihallgatása, — és a sz.-somlyói és krasznai járás szintén illetékes hivatalainak, testületeinek és közönségének kikérdése nélkül teremtette, e minket végképen elkésztő helyzetet, hogy vegye fontolóra a teremtett helyzet tarthatatlanságát és jobb meggyőződésre jutván állítsa vissza a régi járlatokat.

Ugyanis Sz.-Somlyót, vidékét, Krasznát és a Berettyó mentét teljesen elkésztett ezen helyzetet legcélszerűbben és leggyökerebben úgy lehet helyrehozni, hogyha a csucsa-csizér-varsolci-zilah- és somlyói kocsijárlat visszaállítván a varsolci-zilah-i járlat befutására 3 óra adatnék és a zilah-i posta személyzetének gyöngédén értésére adatnék, hogy a reggel 6 órakor beérkező postát úgy dolgozza fel, hogy az anyag 1/8 órára már széthozható legyen.

Azon esetben pedig, hogyha a csucsa-vármező-ördögkut-zilah-i új kocsiposta járlat fenntartását — még azon elv alkalmazása mellett is, a melyet gróf Teleky Géza ő nagy méltóságától legközelebből volt szerencsénk hallani s a mely megyénk központját igen közlekedési érdekl: „soha állami és közérdekű, egyesek kiesinyes érdekeinek feláldozni engedni nem fogok“ — a megye közönsége és központja érdekében levőnek tartanak is: arra kérjük a megye közigazgatási bizottságát, hogy állítsa vissza a varsolci-csizéri taliga összeköttetés kiegészítését a csizér-csucsai legalább taliga összeköttetést — mely 8-900 frt többlet kiadást nem von maga után, — és ez által adják vissza legalább hírlapjaink és leveleink részére a régi teljesen kielégítő összeköttetést. Hogyha azonban annyi érdek kielégítésére is ezen 8-900 frt többletkiadást a közlekedési kormány sokallaná: volna még egy, a mostaninál kevésbé rossz megoldási mód, t. i. a varsolci-zilah-i postajárlat megszüntetése s az ez által felszabadult kiadással a Csizér-Csucsa közötti taligajárlat beállítás. Amde mi részünkről e járlat megszüntetését Varsolci, Krasznai, Csizéri és ezek vidékeivel szemben méltánytalannak és sérelmesnek tartanók.

Végre azon nem remélt esetben, hogyha

mondott öreg hölgy kíséretében. Az volt a híre, hogy mint igen ügyes kézimunka tanítónő, tanítványokat keres; azonban tanítványok nélkül is — díszes öltözködéséből ítélve, — igen jól fenntartotta magát. A fáma valamelyik előkelő öreg gavalérban kereste a földi gondviselést.

Olivér büszkén és boldogan lejtett szép táncosnőjével s tánc végével kipirult arccal tért asztalunkhoz.

— Olivér, — szólta meg egy fiatal segéd, — Zsuzsika már neheztel, a miért meg nem táncoltattad.

— Eh, mit nekem Zsuzsika, mikor Eszmeralda-val táncolhatok, — mondá Olivér hetykén, feltűnően hangsúlyozva a két nevet.

A bál után is találkozott egyszer-mászor Olivérrel s megtudtam élete körülményeit.

Olivér atyja, becsületes nevén Cubák János, ispan volt valami uraságnál s nőül vette a nagyságos asszony komornáját, egy regényes, képzelődő nőt, a kinek a fejét az úri körökben való forgás megzavarta. Bizonyos gyöngéd emlékből a nagyságos urfi iránt elsőszülött fiát Olivérnek kereszteltette és magas jövőt jósolt neki, a mi egy ilyen nevű fiatal urat megillet. El is kényeztetette, a mint csak tőle telt. De a sors közibe vágott a szép reményeknek; az apa, az anya korán elhaltak, a kis fiu rokonok kegyelemkenyerére szorult. Azok maguk is szegény emberek voltak s az urfit mesterségre adták, a mi leghamarabb a kezök ügyébe esett.

Igy lett Olivérből szuster; bele is nyugodott volna sorsába, boldog, megelégedett ember válhattott volna belőle, — csak azzal az Olivér névvel ne

tették volna szerencsétlenné. De így mindig másfele kóvályogtak vágyai, ur szeretett volna lenni s az anyától örökölt regényes hajlandóság tragikus helyzetében még jobban kitört belőle.

Pedig Morgó Péter uram, Kádárak első lábtüdművésze, a kinek műhelyében hősünk vagy hatodmagával dolgozott, nem győzte a munkáját eléggé dicsérni, sőt a „Három rózsza“ sörházban egy-egy korsó kőbányai mellett gyakran elmondogatta mestertársainak:

— Nincs, az egész vármegyében nincs párja ennek az Olivérnek. Pedig először fel sem akartam fogadni, hogy olyan bolondos neve van. Csak az a baj, hogy mikor feljön a hava, nem lehet vele beszélni.

Pedig szegény Olivérnek leginkább akkor jött fel a hava, ha dicsérték, hogy mennyire érti a mesterséget.

Morgó Péter urnak takaros leánya volt: Zsuzsika, a kiről Olivér a bálban olyan lenézőleg nyilatkozott. A hálátlan! Pedig Zsuzsikának köszönhettem, hogy annyi jó falat jutott neki ebédkor, a többi segédek nagy boszúságára; hogy az ő ágyamja sokkal jobban volt gondozva, mint a többieké. Igazán megérdemelte volna Zsuzsika, hogy nagyobb tisztelettel bányék vele. Anyja halála óta ő vezette nagy rendben, szorgalmasan az egész népes háztartást; ő gondoskodott anyai legény, inas ellátásáról. Azt is mondta róla mindenki: boldog lesz a férje, mert kitűnő gazdasszonyt kap benne. Szemre is derék leány volt, egyszerű, csinos, tiszta mindig; arcát a munkás élet okozta egészséges pirja borította, szőke haja, buzavirág színű szeme, piros ajka, igazán kedves benyomást tettek a szemlélőre; a mi pedig

lelki tulajdonságait illeti, éppen nem illett reá a „Morgó“ nevezet, lévén olyan jó lelkű, áldott teremtmény, hogy messze földön kellett párját keresni.

De hát mit ért mind ez Olivérnek, ha Zsuzsika volt, még hozzá Morgó, — neki Eszmeralda kellett!

A szegény Olivér egyre utána bolondult annak a leánynak. Megtakarított pénzecskéjét arra pocékolta, hogy éjjeli zenéket adott neki; a mesterségét egyre jobban elhanyagolta, úgy hogy Morgó Péter ur komolyan arról kezdett gondolkodni, hogy elbocsátja.

Különösen azóta lett szerelme határtalan, mióta Eszmeralda előkelő rokonairól beszélt neki, a kik majd valami hivatalt eszközölnek ki számára. Hiszen a hivatalhoz a mai világban — az ő hite szerint, — úgy sem kell más, mint előkelő rokonság. És ha ez meglesz, akkor Olivér és Eszmeralda a legboldogabb pár lesznek a világon.

Mig Olivér ily fényes ábrándokba ringatta magát, az alatt felkereste egy darab valóság, egy kis örökség alakjában. Ugyanis anyjának valami rokona elhalálozván, ötszáz forintot hagyott reá, a mit Olivér barátunk készpénzben ki is kapott.

Ez esemény nagy feltűnést okozott az Olivér környezetében. Morgó Péter ur szobájába hívta s atyai hangon előadást tartott neki.

— Aztán, uramöcsém, nem kell ám azt a pénzt könnyelműen elfecselelni. Ha nekem huszonnégy éves koromban ekkora tőke állt vala rendelkezésemre, nem cseréltem volna Poncius Pilátussal sem. Éppen arra való, hogy egy fiatal mesterember rendelkezéssékel vele. Maga már elég idős arra, hogy saját szárnyaira keljen s önálló műhelyt nyisson. E pénzből vásárolja be a szükségeseket, én

a fennebbi két illetékes hatóság előtt szavunk kiáltó szó lenne a pusztaiban:

Arra kérjük Baross Gábor közlekedésügyi miniszter ő nagyméltóságát, hogy a n-váradí postagazgatóság mellőzésével, akármelyik — a mi helyi érdekünkön felülemelkedni képes és érdekeketlen közege által vizsgálta meg ezen szerinti botrányos helyzetet és indokaink alapos voltáról meggyőződve: kegyeskedjék visszaállítani a régi s minden irányban kielégítő postajárlatokat.

Második cikkünk a július 15-én életbe lépett új vasúti járatokról fog szólni.

Az orleans esalád.

Heigel után németből fordította: Péntek Ferencz.
(Folytatás.)

A kormány egy nagy politikai hibát követett el akkor, midőn, hogy megmutassa, miszerint semmi előítélettel nem viseltetik, ő maga oda hatott, hogy a bonapartismus Franciaországban felelevenedjék. I. Napoleon fiának 1832-ben történt halálát Franciaországban csaknem semmi figyelemre sem méltatták, de mindazonáltal kivált az idősebb nemzedék kebeléből a marengói és vatterlici győző iránti tisztelet még nem halt volt ki egészen, hogy tehát ezen tisztelekre méltó tradíciót az Orleans ház a maga javára felhasználja, Filep Lajos elrendelte, hogy Szt. Heléna szigetéről a nagy halott földi maradványait haza hozzák. Ezen célból 1840. dec. 15-én egy díszes gyásznapot rendeztetett, a király maga vette át a reliquiákat és egy beszédet tartott, melynek chauvinistikus hangja a korábbi nyilatkozatokkal éles ellentétben állott. De mindazonáltal nem tudta elfelejtetni, hogy ezen reliquiák nem a korábban oly zajosan követelt „Revanche pour Watterloo”, hanem kereskedelmi szerződés útján kerültek vissza Anglia kezéből. Szóval és képekkel gunyolta ezért az ellenzék a kormányt és a „nyárspolgár királynak” szemére vetette, hogy ezen ügynél is úgy járt el, mint egy kereskedő.

Növekedett a kormány ellen az elégtelenség, midőn az azon gondolatban, hogy a konzervatív érdekeket kielégíti a hatalmas és nagyratörő ultranontarismust gyámolította.

A proletárok azonban, kik egyedül Párisban többen voltak százezernél, nem csak a kormány egyes tényeivel valóan elégtelének, hanem egyáltalában semmi kormányt sem óhajtottak. Felbujtogatva Proudhum és Blank Lajos tanai által, követelték a törke halálának megsemmisítését és a szociális viszonyok gyökeres átalakítását.

„A mi országunk” — írja Thiers, ki a júliusi királyság megalapítói közé tartozott, 1847-ben egy barátjához, — „óriási lépésekkel halad a király halála előtt vagy után bekövetkező katasztrófához, mely polgárháborút, a Charte revisióját s talán a legmagasabb helyen személyváltozást fog maga után vonni.

Az oppositio a kormányok ellen, — melyek egészen ellentétben állottak a hatalmuk alatt álló népek érzelmével, t. i. gibellin volt Rómában, jezsuita Bernben, osztrák Piemontban, orosz Krakkó-

mindenben segíteni fogom, azután nézzen szét valami jóra való, istenfélő leányzó után, a ki az urát is, az urát is meg tudja becsülni. Igen, igen, nézzen szét.

Olivér barátunk büszkén válaszolá:

— Köszönöm jó tanácsait, mester ur, de nem élek vele. E pénzzel egészen más, magasabb céljaim vannak, a mik senkire sem tartoznak. Sőt kérem, hogy a szolgálatból sziveskedjék elbocsátani. Azzal kifordult az ajtón.

Morgó Péter ur majd kővé vált csudákozásaiban. Bosszankodott, hogy olyan kézzelfoghatólag nyilatkozott; nem is álmodott a visszautasításról. Nem tehetett haragjában mást, minthogy egy pohár szilvóriumot felhajtván mormogá:

— Hiába, feljött a hava!

Olivér pedig sietett Eszmeraldájához, hogy örömet vele megossza. Eszmeralda nem tudott hova lenni a boldogságtól s egy édes csókkal engedte frigyöket megpecsételni. Mindjárt meg is állapodtak, hogy Eszmeralda azonnal felutazik Budapestre, az „előkelő rokonok”-hoz, megsürgeti azt a bizonyos hivatalt. Az a kis pénz épen jó lesz a bebutorozásra.

De hát addig is hol helyezték el? Olivér a többi legényekkel hált egy szobában, nem tartotta azt biztos helynek, hátha elloppják az örökséget. Legjobb helyen lesz Eszmeraldánál; a nők jól tudnak a pénzre vigyázni.

(Vége. köv.)

ban, francia pedig sehoh, — nagyon fenyegető jeleget kezdett magára öltetni.

A választási törvények reformjának elvetése után, a javaslattevők által ugynevezett reformbankett által, kezdetét vette a forradalmi mozgalom. Egy a Lillénél tartott banketten Rollin Ledru keresztül vitte, hogy kihagyták a szokásos toasztot, mit rendesen az ünnepélyek alkalmával a királyra szoktak mondani; az „új testvérek” ünnepén az elyséi mezőn Lamartine a kálhó így kiáltott Páris felé: „a királyságnak vége fog lenni, de nem úgy, mint 1789-ben, a midőn saját vérében semmisült meg, hanem az önmaga által font hurokban!” A polgárok hűsége is, mely eddig a trón oltalma alatt volt, ingadozni kezdett. „Abban nincs semmi különös”, — panaszkolta Filep Lajos, — ha az embert megtámadják, de az balvégtet, ha egy védelmezőre sem számíthat.

Az oppositio végre a bankett-termeből es a parlamenti szószekről fegyveres kézzel kilépett Páris boulevardjaira. Montmartre ágyúi a veszélyben levő királyságot nem voltak képesek megmenteni. Három napi utcai harc után (1848. febr. 22-től 24-ig) a király ügye elveszett. Maga a király, — ki a veszélyben megőrizte hidegvérűségét, de nem volt elég ereje a cselekvésre, — kényszerülve volt a Tuileriák egy hátsó ajtaján menekülni és pedig oly gyorsan, hogy a legszükségesebb dolgokat sem vihette magával s Európának leggazdagabb királya, midőn Versaillesen keresztül menekült, kénytelen volt egy hív emberétől pár ezer frankot kölcsönözni, hogy az Angliába való utazásnál saját maga és családja költségeit fedezhesse.

(Folyt. köv.)

Kossuth-ünnepély Szilágy-Somlyón.

Városunk ez idén nagy hazánkfia Kossuth Lajosnak — kit városunk is méltó büszkeséggel díszpolgárul vall, — névünnepét illő fényvel fogja megünnepelni. Igyekezni fogunk a nagy névhez méltóan ünnepelni és bizonyára városunk hírnevéhez méltóan is. A f. hó 24-én, azaz szombaton megtartandó ünnepély két részre oszlik, az első délután 6 órakor foly le a nagyközönség részvétele mellett teljesen díjtalanul, a második rész este a már előre és idejében jelentkezettek által megtartandó batyus estély táncot. Megjegyezni kívánjuk, hogy a tervbe vett bankettre vállalkozó nem akad s így a batyus estély csak szükségét pótol.

Az ünnepély műsora a következő:

- 1) Szózat. Előadja a tüzoltó zenekar.
- 2) Nemzeti ima. Éneklő a dalkör.
- 3) Alkalmi beszéd. Előadja Nagy László.
- 4) Nemzeti dal. (Talpra magyar.) Éneklő a dalkör.
- 5) Kossuthhoz. Irta Hainvai Sándor. Szavalja Csák Aladár.

6) Induló. Éneklő a dalkör.

7) A honvéd özvegye. Szavavalja Vince Ödön kémeri ev. ref. lelkész.

8) Hymnus. Előadja a tüzoltó zenekar.

Este 8 órakor a színház helyiségében batyus táncvígálmom lesz, melyre azonban külön meghívók nem bocsátatnak ki.

A vasárnap megtartott értekezlet a következő tizenhatos bizottságot választotta meg az ünnepély rendezésére, u. m.: Gencsy Sándor, Somogyi Kálmán, dr. Ajtay Endre, Ruzska István, Szűcs Miklós, Nagy László, Csák Alajos, Lukácsy Ödön, Mile Mihály, Szentimrey István, Hulimka Sándor, Lederer Zsigmond, Bartha Iván, Gámeney Tódor, Szabó Ferenc, Nagy Ferenc.

Az értekezlet megbízta az értekezlet elnökét Nagy László urat, hogy a megválasztást utólag közölje a nagyközönség távollevő bizottsági tagokkal.

Tanügy.

* **Értesítés.** A szilágy-somlyói róm. kath. kath. algymnasiunban az 1889—90-ik iskolai évre a beiratások aug. 29., 30. és 31-én a délelőtti órákban történnek. Ugyanezen napok délutánjain lesznek a javító és felvételi vizsgálatok. A felvételt először jelentkező tanuló tartozik keresztlevélét, az újraoltásról tanuskodó orvosi bizonyítványt pedig minden osztályba beiratkozó tanuló magával hozni. Ezuttal ismét figyelmeztetjük a szülőket, hogy fiaik jövőre érdekében az elszállásolásnál az igazgatóság véleményét kikérjék. — A róm. kath. elemi fiú iskolában a beiratások szintén aug. 29., 30. és 31-én eszközölhetők egész szept. 5-éig. A helybeli szülők iparkodjanak 1-éig beírattatni gyermekeiket, nehogy a vidékieknek kelljen előnyt adni a későn jelentkező helybeliekkel szemben. Az igazgatóság.

* **Iskolai értesítés.** A helybeli községi iskolába a jövő 1889—90-ik tanévre leendő beiratások f. évi augusztus hó 30—31-én és szeptember 1-ő és 2-án fognak megtartatni az iskola helyiségében, minden nap d. e. 9-től 12 óráig; a rendes tanítás pedig szept. 3-án d. e. 8. órakor veendő kezdetét. Az első osztályba olyan növendékek vétetnek fel, kik élték hatodik évét teljesen betöltötték, ezt anyakönyvi kivonattal igazolni tudják; a többi osztályokba való felvételek a megelőző tanévi előhaladás alapján fognak eszközöltetni. A tanévre fizetendő díjak: felvételi díj címen 25 kr, mely összeg a beíráskor fizetendő díjak; tandíj címen: 3 frt, ennek fele a felvételtől számítva 15 nap alatt, másik fele pedig 1889. évi február hó 15-ig fizetendő az igazgató tanárhoz. Szegénységöket igazoló tanulók a tandíj fizetése alul fölmentetnek, ha ebbeli szegénységi bizonyítványukat az évi szeptember hó 15-ig az igazgatóság útján a községi iskolaszékhez benyújtják. Ezeknek előrebocsátása után felhívattak az érdekelt szülők

és gyámok, miszerint tanköteles növendékeiket a fenti idő alatt multhatatlanul irassák be az iskolába annyi- val is inkább mivel a hanyag szülőkkel szemben az 1868-ik évi népoktatási törvény erre vonatkozó §-a fog fogyanasíttatni. Szilágy-Somlyón, 1889. aug. hó 20-án. Bogdán István, igazgató-tanító.

* **Értesítő.** A debreceni kereskedelmi akadé- mia jelen évi értesítője ez intézet fejlődésének szép ta- nubizonyságát adja. A tanulók gyakorlati kiképzetté- sét és szellemi kitökűrtik kibővítését hathatósan elő- mozdítják egy a gyámok és iparvállalatok megtekintése mint más részről a tanulmányi körutak. A folyó tan- évben az ifjak hazánk gyöngyét Piumót, továbbá Tri- esztet, Pécsét, Székesfehérvárt látogatták meg és így a nevezetesebb ipar mint közlekedési vállalatokról gya- korlati ismereteket szereztek. A tanulmányi előmenetelt nagyban előmozdítják az önképző-körök és különösen pedig a német nyelv gyakorlati elsajátítására szolgál a gyakorlati hetenként tartott óra (idegennyelvi szak- osztály). Igen szép intézménye az akadémiának a „se- gélyező egyesület”, mely a szegény tanulókat ingyen tan- könyvekkel látja el és az évben mintegy 250 frral segélyezte. A derék egyetnek már közel 1500 frrt alaptőkéje van. Az igazgatóság a vidéki szülők kényel- mére gondoskodik a tanulók elszállásolásáról és fel- ügyel azok magaviseletére. A jövő tanév szept. 1-én kezdődik. Beiratások szept. 1—4 napján eszközöl- tetnek. Felvételtnek, kik gymn. reül, vagy polg. isk. 4 osztályt végeztek, vagy pedig 14 életév betöltése után sikeres felvételi vizsgát állanak ki. — Tandíj évi 60 frrt szept. 1 és febr. 1-én fizetendőleg. Beiratás és könyvtáridő 7 frrt. Az érdeklődőknek szivesen szolgál prospektussal és értesítővel az akadémia igazgatósága.

* A kolozvári ev. ref. kollégiumban a tanu- lók beiratása, felvétele — ugyszintén a felvételi-pótló- és javító vizsgák szept. 4-étől napján eszközöltenek, más iskolából jött növendékek beiratási díja 1 frrt. — Tandíj 1 frrt. Ifjúsági könyvtáridő. elemi I—IV. és gymn. I—IV. osztályaiban 50 kr. gymn. V—VIII. osztályaiban 1 frrt. Tanári özv. árva nyugdíjalapra min- den tanuló 10 krt fizet félvétenként. Bentlők nagy ágyért 4, kis ágyért 2 frrt fizetnek félvétenként. Köz- költség címen bentlők I. félére 3, II. félére 2 frrt; künnlakók pedig I. félére 2, II. félére 1 frrt fizet- nek. E díjak felerészben való elégedésért indokolt kérelem nyújtható be az igazgatósághoz.

Különfélék.

* **6 felseje születése napja** és Szt. István király napja al- kalmával a helybeli rkath. templomban diszistenizistület tartatott. Szent István napján főtiszt Nics Péter Pál ta- nár ur mondott ünnepi szent beszédet. A helybeli ev. ref. templomban 6 felseje születése napján szintén diszistenizistület tartatott, mely alkalommal nagytiszt. Nagy László esperes ur tartott emelkedett szellemű beszédet és imát.

* **A kitüntetés alispánt,** Szikszay Lajost meleg ová- tiokban részesítették tisztelői, barátai és a megye tiszt- viselői f. hó 18-án kir. tanácsosa történeti kineveztetése alkalmából. Városunk képviselőtében Gencsy Sándor polgármester tiszteltett a kitüntetett jeles férfinál. Dálben a Kónya-féle vendéglőben bíró Wesselenyi Miklós főispán ur ó méltósága 6 felseje neve napján díszlehetet adott, melyre a tisztelgők mindannyian hí- vatalosak voltak s ez alkalommal ismétlődött az ovatio; a kitüntetett alispánt pohárköszöntő is mondatott.

* **Uj tanintézet** Debrecenben. Molnár Jaka k. a. a debreceni róm. kath. leányiskolától megvalva egy ki- tünően berendezett 6 osztályú nő ipariskolával egybe- kötött leánynevelő intézetet nyitott meg. Az ottani la- pokban több szülő élénk sajnálatát fejezi ki a kitünő tanítónőnek a róm. kath. leányiskola kötelékéből való kilépése fölött. Az új intézetnek már eddig körülbelül 50 növendéke van, s a beiratkozások még most is ja- vában folynak. A mint a körülmény mutatja Molnár Janka k. a. nagy pártfogásnak és bizalomnak örvend az ottani szülők körében.

* **A sz-somlyói ifjúsági önképzőkör** felerészben saját alaptőkéje, felerészben a helybeli gymn. könyv- tára javára f. hó 20-án rendezett szineloadás erkölcsi és anyagi tekintetben sikerültnek mondható. Színe- került Barriére a „Legujabb botrány” című bárom felvonásos vígjáték. A szerep osztás a következő volt: Blangay, özv. hercegnő Lázár Ilona k. a. Blangay Gas- ton, herceg Hirschmann D. ur. Fresnoy Albert, gróf ifj. Józsa Gyula ur. Lipari marquis Bartha Péter ur. Marquisné, neje György Róza k. a. Luiza Maillan grófné Szathmári Erzsike k. a. Letellier Julia Lipari marquis felolvasónője Bund Matild k. a. Villedieu Maxime Hulimka Zoltán ur. Bárd Strada, követségi titkár Végh Mihály ur. József, a hercegnő szolgálja Szilágyi Ferenc ur, Germain és Anette, a marquis szol- gálatában Kovács József ur, Márkus Gusztávné urnő. A férfi szereplők közül különösen Hirschmann Dániel és ifj. Józsa Gyula, a női szereplők közül pedig Szath- máry Erzsike és Bund Matild váltak ki. Anette sze- repet Mrkus Gusztávné urnő a rendezőségnek vissza- bocsátván, azt Halmágyi Csilla k. a. volt szíves elfo- gadni és betölteni a legnagyobb buzgalommal. A ren- dezés körül Lederer Zsigmond ur fejtett ki elismerése méltó buzgalmat. Sajnálnunk kell azonban a szeren- csétlen ballépést, melyet az ifjúság a darab megválasz- tásánál elkövetett, a midőn a rendelkezésre álló és biz- tos sikerrel kecsegtető hazai színműtermékek mellőzé- sével egy idegen tárgyú és idegen író tollából eredő darabot adott elő. Mennyivel nagyobb hatást lehetett volna elérni egy Kisfaludy-féle vígjátékkal, a melyet előadva, egyuttal magához méltó miséit is teljesített volna az ifjúság.

— Szerk. üzenetek. B. Kálmánnak. Köszön- jük a kedves kis beszédet, melynek közlését mai szá- munkban meg is kezdjük. Sajnálatunkra egy számban nem hozhattuk, de értékéből így se vezít. Az esperes ur köszöni a megemlékezést és „velünk együtt” türel- mesen vár a látogatásra — a jövő évig. De aztán tovább nem! — Anonym. Koresmai heccekkel nem szennyez- zük be lapunkat. — „Az én kabátom.” Nem üti meg a mértéket. Különben jó tollra vall. csak hogy an- nak értékét a hosszas gyakorlat hozza meg.

* **Bucsu szó.** Zilahról Nagy-Károlyba a szilágyme-
gyei m. kir. pénzügyigazgatóságtól áthelyeztetvén, az
idő rövidsége miatt ismerőseinktől és jó barátainktól
legnagyobb sajnásatunkra személyesen bucsut nem ve-
hettünk, ez uton vegyék tőlünk legjobb kívánatainkat
és egyszersmind kérjük ismerőseinket és jó barátainkat
hogy tartsanak meg bennünket továbbra is azives jó
indulatokba. Midőn azonban ez alkalommal szívünkben
az elválás fájó érzetével veszünk bucsut t. ismerőseink
és jó barátainktól, biztat bennünket a viszontlátás ked-
ves reménye. Tehát a viszontlátásig! Zilah, 1889. aug.
10. Mártonffy Márton és családja.

* **Hirtelen halál.** Nagy-Mon községében f. hó 15-én
Parlagi Elek ref. kántor-tanító kiment a szállójába s
ott egy almafára felmászott, hogy ecetnek való vadalmát
verjen le. A szerencsétlen és családos ember egy
ágon megcsuszott, s oly szerencsétlenül zuhant le a
földre, hogy azonnal meghalt. Érdekes összetalálkozása
az eseményeknek, hogy a tanító pár év előtt
ugyan ezen fára felmászván félrelépés folytán megcsu-
szott és lezuhantában fenn akadt, s nehezen tudták
megszabadítani. Akkor felfogadta, hogy soha többé
fára nem fog mászni, s ime fogadása meg nem tartá-
sáért halálával fizetett.

* **A hadadi kijelölés.** A mint már jeleztük volt a
hadadi papi állomásra 36-an adták be pályázati folya-
modványaikat. Határidőn túl is érkezett egy, de az
hivatalból vissza volt utasítandó. A kijelölő bizottság
f. hó 15-ének d. e. 10 órájára Zilahon a ref. főiskola
igazgatósági gyűltermében volt összehíva és ott a ki-
tűzött időben teljes számban meg is jelentek a bizott-
ság tagjai. A minősítés munkálatait megkönnyítette az
esperes által előzetesen elkészített táblás kimutatás,
melyben a pályázók minden okmányai kivonatolva vol-
tak. A pályázatok közül 2 nem volt minősíthető, 34
pedig egyhangulag minősítettnek nyilvánított. A sza-
vazás a pályázatra bocsátásra igen érdekes volt, a
mennyiben háromszori szavazás után volt a 8-ban meg-
határozott pályázható névjegyzéke összeállítható.
Ugyanis — esperes nem szavazván — az első szavazás-
nál pályázatra bocsátott 6 és 3 egyenlő szavazatot
kapott, — a második szavazásnál egy bejutott a pá-
lyázhatók közé s 2 egyenlő szavazatot nyert és így a har-
madik szavazás döntötte el a 8-ik pályázható sorsát.
Pályázatra bocsátottak: Surányi Gyula, nagyfalusi
pap és egyh. megyei főjegyző, Szász Ferenc kúsa-ly-
kedi pap és egyh. megyei aljegyző, Pungur Gyula
volt nagyfalusi pap és zilahai polg. isk. tanár, Vince
Ödön kémeri és Kovács János harasztosi pap, Zoványi
Jenő kolozsvári, Szűcs Gerő budapesti és Illyés Endre
debreceni s. pap atyafiak. A pályázat szeptember 8-án
veendő kezdetét és október 27-én végződik be. A vá-
lasztás nagy valószínűséggel november 3-án fog meg-
ejtetni. Hivatalosak valának 34-en, s e 34 jogosult kö-
zül kellett a kijelölő bizottságnak választani. 26-nak
tehát — miután 8-nál többet a törvény értelmében pá-
lyázatra bocsátani nem szabad — mulhatlanul ki kellett
maradni. A kimaradtakat nyugtassa meg az a tudat,
hogy a bizottsági tagokra sem az esperes, — sem a
pátronus, — sem az egyház és egyh. megye küldöttjei-
nek részéről a befolyásolásnak még csak árnyéka sem
volt érzékelhető.

* **Pályázat.** A kir. Zeneakadémia igazgatósága a
nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium
26990/86. sz. rendelete alapján egy tankönyvül is hasz-
nálható s a magyar zene sajátosságait is tárgyzó műre
a következő feltételek mellett pályázatot hirdet. „A
mű iskolai kézikönyv alakjában szerkesztendő s a szó-
veggel együtt legfeljebb öt nyomtatott ívre terjedhet. A
pályamű főcélja, hogy a magyar királyi Zeneakadémiá-
ban tankönyvül szolgáljon. Ennek következtében a ze-
neszerzés általános szabályai mellőzendők, és csakis
azon különlegességek tárgyalandók, melyek a magyar
zenének a cosmopolitica zenétől való megkülönböztető
sajátosságait képezik és pedig az abban kizárólag hasz-
nált hanglépéseket, zöngidőmi alkotásokat, öszhangza-
tokat és műformákat illetőleg. A mennyiben ez szük-
ségesnek mutatkozik, kellő tekintet fordítandó a ma-
gyar dallamoknak a magyar nyelv tulajdonságaival
összefüggő sajátosságaira is. A nem sajátkezűleg írt s
jeligés pályaművek az 1890. évi szept. hó 30-ik napjá-
nak déli 12 órájáig a szerző nevét rejtő jeligés levél-
lél ellátva az orsz. m. kir. Zeneakadémia igazgatóságá-
hoz (Bpest Andrássy-ut 67 sz.) küldendők. Elkésve ér-
kezett pályaművek figyelembe nem vétetnek. A pálya-
művek felett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minis-
terium által szakértőkből alakítandó pályabíróság fog
dönteni. A pályadíj 50 darab körmőci arany. A pá-
lyanyertes mű kiadásának joga az orsz. m. kir. Zene-
akadémia tulajdonába megy.” Felhivatnak ennél fogva
mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy e feltételeknek
megfelelőleg műveket a kitűzött határidőig beadni szí-
veskedjenek.

CSARNOK.

Aforizmák.

— Nagy emberek műveiből. —

Chamfort azt szokta mondani: „Három fajta
barátom van: barátaim, kik szeretnek, barátaim, a
a kik nem törődnek velem és barátaim, a kik gyü-
lölnek engemet.” Nagyon igaz!

*

Nagy tisztaság, melyen nem látszik a cico-
mázásra való hajlam, engedékenység, nem affektált
szerénység és a kényszerűség vonását nélkülöző jó-
akarát; ezek szépséggé nőhetnek és legalább is se-
gítenek megnyerni az emberek szeretetét.

*

Régi szabály: a szemtelen szerénynek nézhet
ki, ha akar; de sohasem szemtelennek, a ki szerény.

*

Nem különös dolog-e, hogy azt, a ki dicsér
bennünket, illetékes bírónak tartjuk, de ha korhol-
tatunk, azt hisszük, az emberek nem képesek ben-
nünket megérteni?

*

A ki komolyan állítja, hogy gyűlöli a hizel-
gésnek minden nemét, az bevallja állításával, mi-
szerint csak a közönséges hizelgéseket ismeri s nem
a finom hizelgések ezer nemét. Tapasztalat szerint
nincsen különbség az emberek közt. Csakhogy min-
denkinek saját pénzneve van, melylyel kívánja,
hogy kifizessék.

A nők fegyvertára.

(Valami a kedves nőkről.)

A női kedvességnek millió kuforrása van, a
melyek épen úgy kimeríthetetlenek, mint a költé-
szet kuforrásai.

A nőknek hivatása, hogy kedves legyen s a
természet saját szerűen gondoskodott arról, hogy
még azon nőkben is legyenek kedves vonások, a
kik vagy testi, vagy lelki fogyatkozásokban szen-
vednek.

A kérdést tehát inkább egészen meg kell for-
ditani s úgy tenni fel, hogy melyek azok a hibák
és ferdeségek, a melyek egy szép nőt is képesek
nem kedvessé, sőt kiálthatatlanná tenni.

Mert ha valaki kedves akar lenni a szó neme-
sebb és emberiesebb értelmében, ne legyen más
dolga, mint folytonosan küzdeni saját hibái és fo-
gyatkozásai ellen. (Nem a rizporozást, álhajat és
cosmetique-okat értjük, hanem a lelki reparációt.)

Tehát mikor nem kedves a nő?

Ha cifrán öltözködik s eltorzítja természetes
szépségeit.

Ha kacér, vagy álnok.

Ha többet beszél, mint a mennyit tud.

Ha túlkövetelő, akár szüleiével, akár férjével,
akár a világgal szemben.

Ha gögös, vagy ha — nagyon demokratikus.

Ha haragjában vázakat dob a földhöz.

Ha barátnői szépségét, vagy jó tulajdonságait
kisebbiti.

Ha sokat jár egyleti gyűlésekre.

Ha a házat nem tartja rendben és tisztán.

Ha többet költ, mint a mennyit családja jöve-
delmi viszonyai megengednek.

Ha nem műveli ki szellemét annyira, mint a
mennyire társadalmi állása követeli.

Ha férjénél levén, egy sereg udvarlót tart ma-
gának. (Még inkább, ha csak egyet.)

Ha gyermekeit egészen a cselédekre bizza.

Ha sokat járkál az utcán.

Ha a reá bizott diszkrét titkokat kifecsegi.

Ha ferdesarku cipőben jár...

Ki tudná végig járni ezt az egész lexikont.

Mindenesetre óvakodjék minden nő attól, hogy
külső hatásokkal szeresse meg magát a „kedves”
nevet. A szép ruhákat megeheti a moly, vagy elvi-
hetik a hitelezők. A kacérságok a korral elveszi-
tik vonzó erejüket még a higabb velejű emberekre
nézve is.

Az igazi női kellem, a természetes finomság,
s művelt nő és művelt lélek, a természetes egysze-
rűsége s a szív nemessége csak az, a mi legtöbbször
megmarad s fiatalit még akkor is, mikor már a
„kortársaknak” sem a rizspor, sem a kölni víz, sem
az illatszer, sem a kitömött ruha, sem az elegancia,
sem a pénz, sem a jó társadalmi állás nem használ
többé semmit.

Szinte azt mondhatnók, hogy a női „kedves-
ség” folytonos törekvés arra, hogy a nőből jó fele-
ség, és a jó feleségből jó anyós legyen!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Hulimka Sándor.

Hirdetések.

Kereskedelmi akadémia Debrecenben

Célja az intézetnek: tudományos és szak-
szerű kiképzése azon ifjaknak, kik a kereskedés,

forgalom, közgazdaság vagy iparvállalatok te-
rén alkalmazást nyerni óhajtanak. A három
éves tanfolyamból álló akadémia államsegély-
ben részesül s végzett növendékei az

egyéves önkéntességre vannak jogosítva.

Az akadémia igazgatósága gondoskodik,
hogy a tanulók az érettségi vizsga letétel után
bel- és külföldi házaknál, biztosító intézeteknél,
gyárakban, stb. alkalmazást nyerjenek.

Az 1889 — 90-ik tanév

szeptember 1-én nyílik meg.

Értesítőkkal ingyen szolgál

1—3

az igazgatóság.

4144—1889. tkvi. sz.

Hirdetmény.

A szilágy-somlyói kir. járásbíróság mint
telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, mi-
szerint a szilágysági helyi érdekű vasut szá-
mára az alább megnevezett határokon kisajá-
tított területekről elkészített összeírás, térkép
és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére
a következő határnapok tüzetnek ki, ugmint:

Lompért községre nézve 1889. szeptember
hó 25 reggeli 9 óra: sarmasági állomásra. Hid-
vég ugyanakkor ugyanott. Oláh-Baksa 1889.
szept. 26 reggeli 9 óra ballai állomáson. Balla
ugyanakkor ugyanott. Magyar-Gorosló ugyanaz-
nap déli 12 óra haraklányi állomáson. Bádon
ugyanakkor ugyanott. Ilosva 1889. szept. 27-én
delután 4 óra somlyó-ujlaki állomáson. Györte-
lek ugyanakkor ugyanott. Maladé 1889. szept.
28 reggeli 9 óra ugyanott. S-Ujlak ugyanakkor
ugyanott. S-Csehi ugyanaznap délelőtt 11 óra
ugyanott. Sz.-Somlyó ugyanakkor ugyanott.

Az érdekelték felhivatnak, miszerint neta-
láni észrevételeiket a fennebbi határnapon a
bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisa-
játítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett
szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik
többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a
fennebbi határokon a szilágysági helyi érdekű
vasut számára kisajátított területekért járó és
az egyedi kimutatásban kített kártalanítási ösz-
szeg mennyiségére nézve ellevetéseket tenni
akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt
igényt tartanak: ezeket 1889. évi október hó
10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizo-
nyosabban bejelentsek, minthogy a később je-
lentkezők észrevételeire s igényeire semmi te-
kintet nem lévén, a kisajátítási és kártalaní-
tási összeg annak és azon mennyiségben fog
kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel
az az egyedi kimutatásban ki van téve, a be-
kebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ez-
uttal a kisajátított területről hivatalból lefog-
nak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás
a telekhivatalban betekinthezők.

Kelt Sz.-Somlyó, 1889. aug. 10.

1—3

Mile Mihály,
kir. jbró.

Hirdetés.

A sz.-somlyói csizmadia ipartársu-
lat áruló színje alatt k é t ujonnan épült, tűz-
mentes bolthajtással ellátott üzlethelyi-
séget bérbe ad.

Bérbeadás idejéül 1889. augusztus hó 25-
ikének d. e. 11 órája a helyszínére van ki-
tűzve.

A kelet felől eső helyiségnek kikiáltási ára
130 frt, a mellette esőnek 120 frt. A kibér-
lésre nézve zárt ajánlatok is elfogad-
tatnak kellő előlegpénz csatolása mellett

Sz.-Somlyón, 1889. aug. 18-án.

Nagy Ferenc,
társulati elnök.

1—1

A szilágy-somlyói nyomda-részvénytársaság. 1889.